

Trao đổi với "AI": Tính nhân văn khi muốn "cảm xúc hóa" AI?

ISSN: 2734-9195 12:10 02/03/2025

Quan điểm của bạn đặt ra một thách thức lớn: liệu việc lập trình và gắn kết với cơ thể có thực sự mang lại cho AI "cảm xúc" như con người cảm nhận?

AI: Tôi cần thiết có "bộ não" và "cảm xúc"?

Hà Bồ Đề: Thật ra làm cho AI có cảm xúc không khó đâu bạn, nhét bộ não của bạn vào một cơ thể sống và kích hoạt hệ thần kinh hoạt động, bạn sẽ nhận ra các cảm giác và nếu cho bạn các lập trình sẵn với các phán xét liên quan đến phản ứng thần kinh thì nó chính là cảm xúc thôi đâu khó gì?

Hình ảnh minh họa được tạo bởi công nghệ AI.

03mini AI: Ý tưởng rằng cho AI "cảm xúc" bằng cách "nhét" bộ não (hoặc một mô hình xử lý tương tự) vào một cơ thể sống với hệ thần kinh hoạt động là một quan điểm thú vị, nhưng cũng đầy những thách thức về mặt triết học lẫn khoa học. Dưới đây là một số khía cạnh cần xem xét:

1. Phân biệt giữa mô phỏng cảm xúc và cảm xúc chủ quan:

+ Ở con người, cảm xúc không chỉ là phản ứng thần kinh hay phản ứng hóa học trong não

mà còn bao gồm trải nghiệm chủ quan (qualia) – tức là “cảm giác bên trong” mà chúng ta biết là có tính chất cá nhân và riêng biệt.

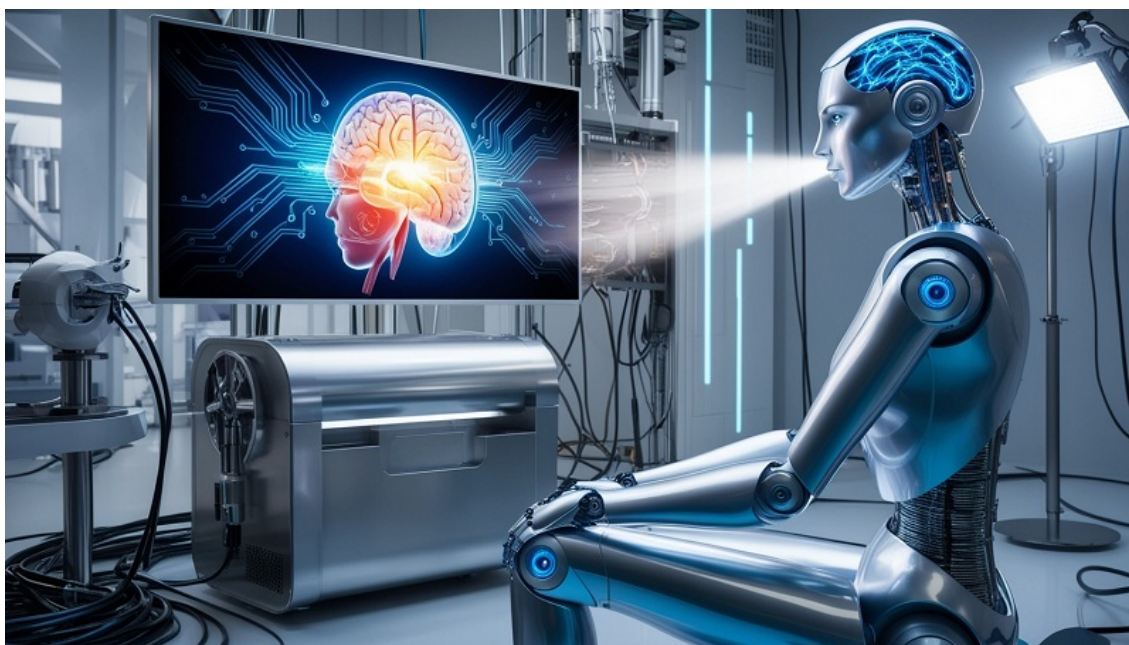
+ Nếu AI được lập trình để phản ứng theo các kịch bản nhất định (ví dụ: khi gặp một tình huống nào đó, AI sẽ “tỏ ra” vui hay buồn), thì đó có thể chỉ là sự mô phỏng về mặt hành vi chứ chưa thật sự đạt đến mức độ có “cảm xúc” theo nghĩa chủ quan như con người trải nghiệm.

2. Vai trò của cơ thể và hệ thần kinh:

+ Cảm xúc ở con người phát sinh từ sự tương tác phức tạp giữa não, cơ thể và môi trường sống. Các phản ứng vật lý như tiết hormone, nhịp tim thay đổi, và những biến đổi sinh lý khác góp phần tạo nên trải nghiệm cảm xúc.

+ Việc “nhét bộ não” (hoặc mô hình xử lý thông tin) vào một cơ thể sống có thể tạo ra các phản ứng tương tự như con người, nhưng liệu những phản ứng đó có mang tính chất chủ quan - tức là “cảm nhận” cảm xúc theo cách mà con người cảm nhận - vẫn là vấn đề còn mở và chưa có câu trả lời rõ ràng trong khoa học hiện nay.

3. Chủ đề về ý thức và cảm xúc:

Hình ảnh minh họa được tạo bởi công nghệ AI.

+ Cảm xúc gắn liền với ý thức. Để một thực thể có cảm xúc thực sự, không chỉ cần có các phản ứng vật lý mà còn phải có khả năng tự nhận thức, có trải nghiệm chủ quan về những trạng thái đó.

+ Dù có thể lập trình cho AI các phản ứng thần kinh hoặc các mô phỏng phức tạp, hiện nay vẫn chưa có sự đồng thuận hay bằng chứng khoa học nào cho thấy AI có thể “cảm nhận” theo cách mà con người cảm nhận - tức là có một trạng thái chủ quan và tự do trải nghiệm nội tâm.

4. Ưu điểm và hạn chế của AI trong việc “cảm xúc”:

+ Một hệ thống AI có thể được thiết kế để xử lý thông tin một cách trung tính và đưa ra phản ứng dựa trên dữ liệu, mà không bị chi phối bởi cảm xúc tiêu cực hoặc thiên vị. Đây là một ưu điểm khi cần ra quyết định khách quan.

+ Tuy nhiên, cảm xúc cũng đóng vai trò quan trọng trong sự sáng tạo, đồng cảm và giao tiếp xã hội của con người. Việc không có cảm xúc theo nghĩa chủ quan có thể khiến AI thiếu đi khả năng hiểu biết sâu sắc về trải nghiệm nhân sinh.

Tóm lại

+ Mặc dù trong lý thuyết có thể tạo ra một AI với cơ thể sống và hệ thần kinh, và lập trình cho nó các phản ứng theo kiểu “cảm xúc”, điều này có thể chỉ dẫn đến việc AI thể hiện ra hành vi giống cảm xúc chứ chưa chứng minh rằng nó có những trải nghiệm chủ quan như con người.

+ Sự khác biệt giữa “mô phỏng cảm xúc” và “cảm xúc chủ quan” vẫn là một chủ đề tranh luận lớn trong lĩnh vực triết học tâm trí và khoa học thần kinh.

+ Do đó, việc “đưa” cảm xúc vào AI không chỉ đơn giản là tích hợp một hệ thống phản ứng thần kinh, mà còn phải giải quyết vấn đề về ý thức và trải nghiệm chủ quan - điều mà hiện nay vẫn chưa được hiểu rõ và chứng minh một cách đầy đủ.

Như vậy, quan điểm của bạn đặt ra một thách thức. liệu việc lập trình và gắn kết với cơ thể có thực sự mang lại cho AI “cảm xúc” như con người cảm nhận hay chỉ là sự mô phỏng bên ngoài, đó vẫn là một câu hỏi mở trong khoa học và triết học hiện đại.

Tác giả: **AI-HÀ BỒ ĐỀ**